

PROGRAM „SV. CYRIL A METODĚJ“

SLUŽBA ŠKOLE A VYUČJÍCÍM SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ

Před časem jsem především z profesního zájmu procházela RVP ZV a učebnice vlastivědy a dějepisu pro základní školy, abych si udělala komplexnější představu o tom, jakým způsobem jsou dětem předkládána témata, která se týkají křesťanství. V těchto učebnicích se jedná především o témata zrod křesťanství, křesťanství a středověká Evropa atd.

Po prostudování materiálů mi nezbývalo než konstatovat, že jsou tato témata, která jsou nám, křesťanům, drahá a vzácná, zpracována často velmi zjednodušujícím a občas i ne zcela přesným způsobem. Samozřejmě záleží především na vyu-

čujícím daného předmětu, kterou z učebnic zvolí a jakým způsobem bude látku žákům předkládat. Přesto jsem si uvědomila, že by bylo škoda nevyužít probíhajících změn ve školství, kdy školy vítají vstupy odborníků do výuky (např. v oblasti občanské výchovy, environmentální výchovy, rodinné a sexuální výchovy apod.). I my můžeme školám nabídnout zpracování obsahů, které se týkají naší odbornosti, a to při plném respektování RVP ZV a náboženské neutrality školy. Právně zaručená náboženská neutralita státu a tím i školy neznamená nepřítomnost náboženských témat, ale právně zaručený prostor náboženské a světonázorové svobody a plurality zahrnující také ateismus. Tím, že školám nabídneme zpracování a předávání obsahů, které se týkají křesťanství, můžeme přispět k porozumění křesťanství, křesťanským hodnotám a také k vytváření postojů tolerance a respektu v souladu s principy života v demokratické společnosti.

Z této úvahy vyšlo rozhodnutí začít systematicky připravovat a nabízet školám programy týkající se náboženství, náboženské plurality a křesťanství do hodin prvouky, vlastivědy, dějepisu, literární výchovy nebo občanské nauky, tedy k obohacování vzdělávacích oblastí *Člověk a jeho svět*, *Člověk a společnost*, *Jazyk a jazyková komunikace* nebo *Umění a kultura*. Všechna témata jsou důsledně zpracovávána s ohledem na jiné křesťanské církve a denominace. Od minulého školního roku je mezi nimi také téma Sv. Cyril a Metoděj.

Abychom vyšli vstříc nejběžnějším požadavkům školy, je délka jednoho vstupu do výuky přizpůsobena délce obvyklé vyučovací hodiny. Protože program Sv. Cyril a Metoděj vychází z obsahu učiva, které je stanove-

no RVP ZV, je zpracován ve dvou vstupech do výuky – první je určen žákům 4. a 5. tříd a druhý žákům druhého stupně. V obou je využito interaktivní práce s powerpointovou prezentací. Máme zkušenost, že naprostá většina základních škol v městech i na vesnicích je potřebnou technikou vybavena.

A jak konkrétně program probíhá?

Ve vstupu do výuky „Sv. Cyril a Metoděj“ pro 4. a 5. třídu lektor nejprve žákům nabídne k výběru repliky drobných předmětů z 9. století, mapky státních útvarů a kreslené portréty panovníků. Pomocí nich pak jsou uvedeni do historických událostí, které souvisí s příchodem Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu. Pomůcky se rovněž stanou klíčem k rozdělení do skupin, ve kterých děti během programu několikrát spolupracují na řešení problémů, např. promýšlejí a formulují vlastnosti potřebné pro vyslance do cizí země. Život a dílo Konstantina a Metoděje lektor přiblíží nejen powerpointovou prezentací s výkladem, ale vede děti také k doplňování dialogů k obrázkům, a tím k vlastnímu uchopení a vyjádření vyslechnutých informací. Během prezentace se žáci orientačně seznámí s hlaholicí i největšími oslavami svátků těchto světců v naší zemi. V závěru jsou vyzváni, aby se pokusili sami formulovat na základě toho, co již věděli, i toho, co právě slyšeli, čeho si na sv. Cyrila a Metoděje nejvíce cení.

Vstup do výuky „Sv. Cyril a Metoděj“ pro 6.–9. třídu rovněž využívá práce ve skupinách i řízenou diskuzi. Na začátku hodiny si žáci prostřednictvím fiktivního

úkolu sami vyzkoušejí podobnou situaci, v jaké se ocitli v 9. století dva velmi vzdělaní a v diplomacii osvědčení učenci Konstantin a Metoděj. Na tuto motivační aktivitu naváže výklad o jejich životě a díle, během kterého by žáci měli ocenit osobní nasazení, spolupráci a křesťanskou víru, která byla Konstantinovi a Metoději motivací k jednání. Dále se seznámí s hlaholicí a s několika články z Metodějova právnického díla *Zakon sudnyj ljudem*. V závěrečné části si formou didaktické hry žáci sami vyzkoušejí, jaké to je spolupracovat na řešení komplikovanějšího úkolu.

Pokud vás program zaujal a rádi byste se s ním blíže seznámili, případně jej sami nabízeli a realizovali na školách, kde vyučujete, zveme vás a také všechny vyučující společenskovedních předmětů na nejbližší **seminář**, který se bude konat v Ostravě **ve čtvrtek 12. listopadu 2009 od 8.30 do 11.30 hod.**

V případě většího počtu zájemců nabízíme rovněž možnost realizovat seminář i v jinou dobu a na jiném místě. Těší se na vás tým KPC Ostrava.

www.kpc-ostrava.archa.info

Mgr. Šárka Koflerová